

BIULETYN KOWIENSKI**W I L B I**

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Nr.

Wilno, dnia 1 grudnia 1932 r.

770.

T r e ś ć n u m e r u :**I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.**

Dział. Str.

K r o n i k a.

1. "Rytas" a niemiecka propaganda za odzyskaniem utraconych ziem.	I.	1.
2. Rokowania z Rosją Sowiecką w sprawie eksportu nierogacizny.	"	"
3. Dezercja żołnierza polskiego.	"	"
4. Sprawa "szpiegów" polskich.	"	"

**III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ŻYCIE SPOŁECZNE.****K r o n i k a.**

5. Reakcja na przeciwlitewskie wystąpienia w Tyłaj.	III.	"
6. Zniesienie cenzury wojennej?	"	"
7. Nowy zarząd T-stwa studjów ekonomicznych.	"	2.
8. Zgon b.min. Go spraw białoruskich.	"	"
9. Instytut do badań zagadnień Wschodu przy Uniwersytecie W.W.	"	"
10. Rokowania samorządu kowieńskiego z elektrownią.	"	"
11. Sprawa b.premjera Petrulisa.	"	"
12. Manewry strzelców.	"	"
13. Sprawa pomocy dla emigrantów litewskich w Ameryce Południowej.	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.**K r o n i k a.**

14. Wiec bezrobotnych w Kłajpedzie.	VII.	"

-----o:§:o-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a.

"Rytas" a niemiecka propaganda za odzyskaniem utraconych ziem. "Rytas"/272/: W tych dniach w Tylży odbyło się zgromadzenie, zorganizowane przez jedną z nacjonalistycznych niemieckich organizacji sportowych. Salę obrad zdobił ogromny transparent z napisem "Memelland - deutsches Land". Na wiecu poruszano głównie sprawę Kłajpedy, przytem zgromadzeni wyrazili życzenie, by rząd niemiecki jaknajrychlej затroszczył się o przyłączenie "Niemiec zaniemeńskich". Zdaniem przemawiających na tym wiecu, Polacy i Litwini zanađto się rozzuchwalili w stosunku do Niemców, to też należy ich ukrócić i w tym celu na stanowisko ministra wojny powinien powrócić gen. von Schleicher, który potrafi wrogom Niemiec odebrać apetyt na Prusy Wschodnie. "Gdy nas zawezwiecie - pomożemy wam" - wotał mówca pod adresem Niemców kłajpedzkich. Wszędzie na pograniczu powinno się walczyć o niemieckość, zakończył swe przemówienie jeden z mówców, pochodzący ze Śląska. Członkowie tylżyckich organizacji sportowych odbywają również ćwiczenia wojskowe. Pozatem jest rzeczą znamienną, że w tym wieczorze propagandy o kraj Kłajpedzki wzięli oficjalnie udział przedstawiciele magistratu, dyrektorzy szkół, oficerowie policji, wojskowi, korporacje studenckie, przedstawiciele organizacji wojskowych i nacjonalistycznych, członkowie zarządu "Memellbundu" i in. Wobec tego, nic dziwnego, iż młodzież niemiecka staje się tak odważna, że nie boi się rzucać kamieniami w kobiety mówiące po litewsku.

Rokowania z Rosją Sowiecką w sprawie eksportu nierogacizny. "Echo" /327/: Jak donoszą rokowania litewsko-sowieckie w sprawie eksportu nierogacizny do Rosji mają przebieg pomyślny.

Dezercja żołnierza polskiego. "Echo" /327/: Do Ucianu przybył w pełnym uzbrojeniu żołnierz polski. Oświadczył on, że zdezerterował wskutek fatalnych stosunków, panujących w wojsku polskiem.

Sprawa "szpiegów" polskich. "Echo" /323/: Prokuratura przysłała Sądowi Wojskowemu akt oskarżenia w sprawie szpiegów polskich: Reinholda, Gudelisa-Gudęlewicza, Norejki i in.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

Reakcja na przeciwlitewskie wystąpienia w Tylży. "Dzień Kowieński" /271/: 26.XI członkowie zarządu Związku narodowców odwiedzili Ministra Spraw Zagranicznych dr. Zauniusa i poinformowali go o wzburzeniu, jakie panuje wśród społeczeństwa litewskiego z powodu częstych niekulturalnych czynów Niemców w Tylży. Społeczeństwo nie chce reagować na te czyny również niekulturalnymi czynami ale żąda od władz, by się tą kwestją poważnie zainteresowały. Jak podają miarodajne czynniki litewskie zainteresowały się przeciwlitewskimi wystąpieniami w Tylży.

Zniesienie cenzury wojennej? "Jaunakas Zinas" /271/: Komunikują z dobrze poinformowanych źródeł, że sfery rządowe wyłoniły sprawę zniesienia cenzury wojennej w związku ze stuleciem prasy litewskiej. Dotychczas zniesienie cenzury wojennej związane było z ustawą prasową, którą się już od kilku lat opracowuje. Obecnie projektuje się czasowe wprowadzenie takich przepisów prasowych, jakie obowiązują w Kłajpedzie: pism nie posyła się cenzorom wojskowym w postaci korekty, a tylko odpowiednim urzędom w postaci pewnej ilości gotowych już ekzeplarzy.

Nowy zarząd T-stwa studjów ekonomicznych. "Dzień Kowieński" /271/: 25.XI nowy zarząd T-wa studjów ekonomicznych ukonstytuował się jak następuje: prezes T-wa - p. Japenas, wiceprezes - dr. J. Kryszczunas, sekretarz - p. Kuzninskas, skarbnik - p. Kwieska oraz członkowie zarządu: dr. K. Sruoga, p. J. Wilejszys i inż. B. Garszwa.

Zgon b. min. do spraw białoruskich. "Dzień Kowieński" /271/: 28.XI zmarł b. minister dla spraw białoruskich w Litwie Siemaszko. Stanowisko ministra piastował w 1923 r. Po ustąpieniu z gabinetu zamianowano go referentem dla spraw pozarnictwa przy ministerstwie Spraw Wewnętrznych i na stanowisku tem pozostał on aż do śmierci.

Instytut do badań zagadnień Wschodu przy Uniwersytecie. "Dzień Kowieński" /272/: w bibliotece Uniwersytetu W.W. założono nowy specjalny dział, obejmujący całą literaturę w sprawie wileńskiej. Poza tem również przy Uniwersytecie powstaje Instytut do badań zagadnień Wschodu.

Rokowania samorządu kowieńskiego z elekrownią. "Echo" /225/: Kowieński samorząd oraz elekrownia kowieńska zgodzili się w zasadzie na rozpoczęcie rokowań w sprawie uregulowania kwestji opłaty od elektryczności w Kownie. Termin rokowań nie został jeszcze ustalony.

Sprawa b. premiera Petrusa. "Echo" /227/: M-stwo Sprawiedliwości zwróciło się do Prokuratury z prośbą o podanie terminu, w którym aresztowany zostanie b. premier Petrus dla odbycia kary. Petrus prawdopodobnie odbywać będzie karę w więzieniu marjańskim.

Manewry strzelców. "Echo" /227/: 27.XI odbyły się manewry strzelców w rejonach: szawelskim, radziwiłłiskim, olickim, Łódziejewskim i kuczańskim.

Sprawa pomocy dla emigrantów litewskich w Ameryce Południowej. "Liet. Aidas" /271/: Dyr. Dep. Politycznego M.S.Z. Lozorajtis zainicjował zebranie przedstawicieli poszczególnych ministerstw, w sprawie zorganizowania pomocy dla emigracji litewskiej w Ameryce Południowej. Jak się wyjaśniło, mnóstwo Litwinów cierpi w Ameryce Południowej nędzę. Zebranie uchwaliło, co następuje: należy uzyskać od rządu kredyty dla pomocy dzieciom i bezrobotnym na emigracji, należy zorganizować kapitały uchodźców w Ameryce Południowej obliczane na sumę ok. 15 milionów lt. w bankach i ok. 20 milionów nieruchomości, należy zakładać szkoły dla uchronienia Litwinów-uchodźców przed wynarodowieniem. Przedewszystkiem należy założyć szkołę w Boenes Aires, gdzie przeszło 15 tys. Litwinów nie posiada żadnej szkoły.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

Wiec bezrobotnych w Kłajpedzie. "Dzień Kowieński" /272/: Jak podaje Elta, 27 b.m. w samorządowej sali sportowej odbył się wiec bezrobotnych, w którym wzięło udział około 600 osób. W wyniku obrad przyjęto rezolucję, protestującą przeciwko nowym przepisom o udzielaniu zapomóg dla bezrobotnych. Nowe przepisy przewidują udzielanie zapomóg jedynie robotnikom zatrudnionym w stałych przedsiębiorstwach nie mniej jak 9 mies., z pominięciem robotników sezonowych. W celu wręczenia tej rezolucji prezesowi Dyrektorjatu obroncy specjalną delegację, za którą podążyli również uczestnicy wiecu, wobec czego doszło do pewnego rodzaju demonstracji. Bezrobotni powrotu delegacji oczekiwali na placu przed gmachem Dyrektorjum. W celu utrzymania porządku zawezwano policję, lecz do żadnych zajść nie doszło.

